

Muisto Mikkelin kansalaisopistosta

Tänään olen menossa Mikkelissä osoitteeseen Puistotie 1. Kun etsin tietoa rakennuksesta, havaitsin, että se on ollut alun perin kuuromykkien koulu. Perustettu jo vuonna 1893. Kirjoittaminen on ollut varmaan jo tuolloin vahvasti läsnä rakennuksen toiminnassa. Vanha puurakennus kutsuu astumaan sisään. Historian havinan saattaa tuntea. Tauolla voi kävellä ulos vihreään puistoon ja ihailla istutuksia. Sopiva ympäristö sanataiteelle.

Astun luokkaan. Pulpetit ovat koottuna suorakaiteen muotoon, jotta jokainen kurssilainen näkee toisensa. Sillä on suuri merkitys, että on näköyhteys häneen, joka puhuu. Kokonaisvaikutelma on selkeämpi ja saa nauttia ilmeistä ja eleistä, jotka ovat osa novellia/runoa, kun tekijä tuotoksen ääneen esittää. Opettaja on selvästi harkinnut tämänkin puolen, jotta kurssi onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

Osa kurssitovereista on jo tullut sisään luokkaan. Tervehdin ja katselen ympärilleni. En tunne ketään. Istahdan vapaana olevaan pulpettiin. Jännitys tuntuu koko kehossa. Kurssin vetäjä on onneksi ystävällinen ja aktiivinen ja tervehtii minua kuten muitakin muutamalla lausahduksella. Tunnen itseni tervetulleeksi joukkoon. Kun aloitamme, havaitsen, että suurin osa ovat tuttuja keskenään. He ovat tulleet yhä uudelleen juuri tämän opettajan vetämälle kurssille. Jopa osa ilmoittautuneista on jäänyt ilman kurssipaikkaa.

Kirjoitamme tunnilla annetuista aiheista ja luemme tuotoksemme ääneen. Kun kuuntelen toisten tekstejä, huomaan, että jokaisella on jollakin tavoin oma tyyli ja aihepiiri kirjoittaa. Kuulen tarinoita, runoja, joissa vilahtelee rakentamiseen liittyviä asioita, sadunomaista kerrontaa, muistoja, huumoria, fiktiota, faktaa, luonnon ja ihmisen kuvausta, eleitä, ilmeitä ja paljon muuta. Opettaja on innostava. Hän löytää jokaisen tekstistä rakentavaa sanottavaa. Hän on kerta kaikkiaan inspiroiva. Tajuan, että kirjoittaminen ja kirjoittamisen opettaminen on hänellä lähellä sydäntä. Hän ei ole mikään ”leipäpappi”. Kenenkään ei ole pakko lukea omaa tekstiä, mutta kyllä he uskaltavat tehdä sen. Luottamuksen ilmapiirin aistii. Ohjaajamme käsittelee meitä silkkihansikkain. Hän aavistaa, että olemme arkoja ja luovuudessamme herkkiä.

Meitä kehoitetaan antamaan toisillemme palautetta. Ja niin me teemme. Ryhmässämme puhe soljuu luontevasti. Opimme hyvin pian, että palaute tulee kohdistua tekstiin eikä kirjoittajaan. Samoin on tärkeää, että kannustamme toinen toisiamme, mutta emme tuomitse. Varsinaista neuvontaa meidän oppilaiden tulee myös varoa palautetta antaessamme toinen toisillemme. Erityisesti runoja on mielenkiintoista kuunnella. Niissä on usein monta tasoa. On sanat, jotka kuulemme. Mutta sanojen takana voi olla syvempi ajatus. Meistä itse kukin peilaa runoja omaan elämäänsä ja näin ollen kokonaisnäkemys runosta voi olla

hyvin erilainen. Sanat voivat saada toisen merkityksen kuulijan korvissa kuin mitä kirjoittaja on alun alkaen tarkoittanut. Se lisää vain runon kiinnostavuutta.

Kuulemme, kuinka lukijan kiinnostuksen herättäminen aiheeseen saadaan syntymään monella tavalla. Kirjoitus voidaan aloittaa sitaatilla, kertomalla ajankohtaisesta tapauksesta, väittämällä jotain tai vaikkapa mielenkiintoisella paikan kuvauksella. Lukija koukuttuu ja jatkaa lukemista ja sehän on kirjoittajan tarkoitus: saada tekstille mahdollisimman paljon lukijoita. Aito konstailematon teksti on parasta annettavaa kuulijalle.

Ohjaaja kertoo myös siitä, että joskus kirjoittamisen jumi saattaa tulla yllättäen. Silloin on tärkeää jatkaa kirjoittamista, vaikka se tuntuukin ikävältä puurtamiselta. Aloitusaiheita kyllä löytyy: sinä et koskaan - minun pitää aina - eikö edes joskus jne. Hyvä keino lähteä luomaan tekstiä on myös avata joku romaani ja päättää, että ottaa siltä sivulta, joka avautuu sattumanvaraisesti vaikka sivun kolmannen, neljännen ja kuudennen sanan ja sisällyttää ne kaikki tekstiin. Teksti saattaa viedä arvaamattomille poluille. Juuri alitajunta on paras pohja kirjoittamiselle.

Päivä kuluu äkkiä kirjoittamisen parissa. Ihmiset tulevat tutuiksi tekstien kautta. Kommunikointi on paljon aidompaa kuin jossakin muussa piirissä, sillä ihminen on kirjoittaessaan paljaana toisen edessä. Se vaatii uskallusta, mutta se myös antaa paljon.

Opettajan merkitys kurssin onnistumisessa on erittäin suuri. Kouluttajalla ei ole eikä saa olla ryhmässä suosikkeja. Hän antaa palautetta tasapuolisesti kannustaen. Hän ei ynähtele vaan puhuu selkeästi rauhallisella äänellä.

Kurssin aikana pääsen tuntemaan savusaunan lämmön, tuoreen leivän maun, juhannusruusun tuoksun, järven kohinan, lокkien kirkunan, kalan hajun, järviveden viileyden kesän ensiuinnilla ja paljon muuta. Koen myös surun. Kyyneleet kostuttavat silmäni kuunnellessani kurssitoverin tekstiä. Pian kuitenkin toisen runon myötä huumori iskee syvälle tajuntaani niin, että naurustani ei meinaa tulla loppua. Elämän kirjo lapsuudesta aikuisuuteen levittäytyy silmiäni eteen.